

Františkovo slovo

č.149

Papež František v Janově

Papež: Církev existuje jedině kvůli zvěstování evangelia

Kardinál Müller o *Amoris laetitia*: neexistuje dvojí magisterium

Duch svatý chrání víru před ideologizací

O loučení biskupa

P. Samir: islám potřebuje reformu

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež František v Janově

Janov. 1. „Podnikatel se nesmí stát spekulantem“ – řekl na setkání s pracujícími.

2. „Církev je jako řeka“ – citoval zesnulého janovského kardinála Canestriho na setkání s kněžími, řeholnicemi a seminaristy.

3. O „umíněné naději“ mluvil papež na setkání s ligurskou mládeží.

4. „Modlitba není způsob, jak se dobrat vnitřní harmonie“ – kázal při slavení eucharistie za účasti 80 tisíc lidí.

Šesté největší italské město, jehož historické jádro bylo zapsáno na seznam kulturního dědictví UNESCO, jeden z nejdůležitějších přístavů, centrum ligurského kraje, středisko těžkého a lodního průmyslu i obchodu – to vše je Janov, který dnes prožil čtvrtou pastorační návštěvu Petrova nástupce ve svých novodobých dějinách. V minulosti sem dvakrát zavítal sv. Jan Pavel II. (1985,1990), následovaný Benediktem XVI. (2008).

Zástupy Janovanů a jejich vroucí přijetí provázely papeže Františka od prvního momentu, kdy vstoupil na půdu jejich města; na ulicích během přesunů a samozřejmě v dějištích jednotlivých setkání. Stejně jako Jan Pavel II. v roce 1985 zamířil papež František nejprve do oceláren ILVA. Průmyslový kolos v lokalitě Cornigliano se rozkládá na milionu metrů čtverečních a zaměstnává asi půldruhého tisíce lidí. Pracovnímu prostředí a pracovním vztahům je v Janově věnována zvláštní pastorační pozornost. Již roku 1951 tady z iniciativy kardinála Giuseppe Siriho působí zvláštní duchovenské centrum pro náboženskou a morální podporu pracujících (A.R.M.O.), které nyní tvoří deset kněží.

V půl deváté ráno dorazil papež František do průmyslové haly číslo 11, běžně sloužící jako sklad, kde jej očekávalo tři a půl tisíce zaměstnanců různých janovských továren v modrých kombinézách. Pracující hostitelského závodu vzácné návštěvě předali symbolický dar – biskupskou berlu ve tvaru františkánského Tau, vyrobenou, jak jinak, než z oceli.

ad 1. Papež odpovídal na otázky, které mu postupně položili podnikatel, odborářka, dělník a nezaměstnaná. Ve všech zněly nesnáze a obavy, s nimiž se potýká dnešní zaměstnanec v soukromém i státním sektoru. Papež František se jako obvykle nesnažil poskytovat konkrétní recepty a řešení na jednotlivé problémy, nýbrž svou typickou usebraností, kterou nepřestává strhávat pozornost svých bezprostředních posluchačů, projevil své empatie a porozumění. V téměř hodinovém proslovu zdůraznil, že bez dobrých podnikatelů nemůže být dobrá ekonomika a že podnikatel má být především pracující.

„Nemocí ekonomiky je postupná transformace podnikatelů na spekulanty. Podnikatel absolutně nesmí být zaměněn za spekulanta. Spekulant je postava podobná tomu, kterého Ježíš v Janově evangeliu (10,12) nazývá »námezdným« v protikladu k Dobrému pastýři. Spekulant nemá svůj podnik rád, nemá rád svoje zaměstnance, ale vidí v nich pouhé prostředky k dosažení zisku. Používá pracující ke svému zisku. Nemá problém s propouštěním, zavíráním a delokalizací, protože spekulant jedná účelově, požívá lidi i prostředky za účelem svého zisku. Je-li však ekonomika tvořena dobrými podnikateli, jsou podniky vůči lidem i chudým přátelské.“

Odborářka vyjádřila své znepokojení v souvislosti s tzv. čtvrtou průmyslovou revolucí, která nevede k zaměstnanosti, nýbrž k sociální nejistotě. Doslova řekla, že transformuje práci na konkrétní formu sociálního výkupného (riscatto), což papež slovní hříčkou ještě poněkud vyostřil, když tento jev nazval sociálním vydíráním (ricatto). Podrobněji pak vylíčil, proč je práce mnohem důležitější než samotná spravedlivá mzda. Bez práce je totiž možné přežít, ale nikoli žít. Nestačí tedy sociální podpora. Lidská důstojnost potřebuje pracovní příležitosti, které je třeba vytvářet.

ad 2. Druhý bodem papežovy návštěvy Janova bylo setkání s místním duchovenstvem. Konalo se v románské katedrále sv. Vavřince a byli přítomni i delegáti jiných náboženských vyznání. Svatý otec jej zahájil výzvou ke společné modlitbě „za egyptské kopty, kteří byli zavražděni, protože odmítli zapřít víru.“ Byla to narážka na včerejší masakr, ke kterému došlo 180 kilometrů jihozápadně od Káhiry a při kterém bylo členy zločinného spolčení samozvaného islámského státu zabito 29 lidí včetně mnoha dětí.

Potom začalo vlastní setkání s kněžími, zasvěcenými osobami a seminaristy. Proběhlo opět formou otázek a odpovědí a přestože trvalo půl druhé hodiny, a konalo se opět ve ztišené atmosféře, občas přerušené nadšeným aplausem a osvobozujícím smíchem. Také zde papež František projevil svoji vnímavost, tentokrát vůči citlivým problémům duchovenstva a jejich duchovního života, a nešetřil praktickými radami. Jedna z otázek se týkala kněžského bratrství.

„Velkým nepřítelem bratrství je reptání ze závisti, žárlivosti nebo protože mi někdo nesedí nebo smýšlí jinak než já. Pak je důležitější ideologie než bratrství. Ideologie je důležitější než věrouka... Kam jsme to dospěli? Přemýšlejme. Reptání či špatné posuzování bratří je »ponorková nemoc«. Čím více jsme uzavřeni do svých zájmů, tím více kritizujeme druhé. Nechtějme nikdy mít poslední slovo. Poslední slovo bude to, které samo vzejde zvnějšku, anebo je pronese biskup. Já si řeknu svoje a pak vyslechnu druhé...“

„Bratrství mezi kněžími a řeholníky není snadné – konstatoval papež pro někoho možná poněkud překvapivě. Vyžaduje každodenní námahu. My kněží, biskupové nejsme Pán. Pánem je Bůh. My jsme Pánovi učedníci a máme si vzájemně pomáhat. A také se přít. Je krásné naslouchat diskutím na kněžských shromážděních, protože kde je diskuse, tam je svoboda, láska, důvěra a bratrství.!

„Jeden váš výborný arcibiskup, kardinál Canestri (1918-2015) říkával, že církev je jako řeka. Důležité je nacházet se v jejím proudu. Jsi-li uprostřed nebo víc vpravo či víc vlevo, ale v jejím proudu, taková různost je přípustná. Důležité je být uvnitř té řeky. Často si přejeme, aby ta řeka tekla jen po naší straně a ostatní zavrhneme. To není bratrství.“

Když jsou kněží nemocní, jdeme je navštívit? Pomáháme jim? – ptal se dále papež a pokračoval:

„Mnohem horší je, jsou-li kněží nemocní psychicky anebo když jsou nemocní morálně. Konám za ně pokání: Modlím se za ně? Snažím se jim podat pomocnou ruku, aby mohli spatřit shovívavý pohled Otce? Anebo jdu hned za přítelem, abych mu řekl: „Víš o tom, co dělá tamten či onen...?“ A pošpiním ho tak ještě víc. Jestliže se však ten ubožák stal obětí Satana, chceš jej také vyhnat? Toto nejsou pohádky, toto se stává, děje se to.“

ad 3. Ve Františkově programu nemohl chybět výstup na téměř tisícimetrový vrch Figogna, tyčící se nad Janovem, aby uctil Pannu Marii „della Guardia“, tedy Strážnou. Učinil tak přesně sto let poté, co jeho předchůdce Benedikt XV., janovský rodák, umístil její sošku ve Vatikánských zahradách. Papeži Bergoglioovi je však toto poutní místo známé z četných replik v jeho argentinské vlasti, kde tuto mariánskou úctu šířili četní italsí přistěhovalci. V bazilice a na prostranství před ní jej očekávali mladí lidé, zapojení do diecézní pastorace mládeže. Petrovu nástupci připravili na uvítanou bouřlivé ovace, které jako by neměly mít konce. O to působivější však bylo, když papež František, jakmile došel k milostnému obrazu Panny Maria Strážné, vyzval přítomné k tiché modlitbě. Na dlouhých pět minut se pak rozhostilo hluboké mlčení, které výmluvně podtrhlo předchozí ovace. Potom dva mladíci a dvě děvčata přednesli předem připravené otázky. Papež, který si přitom dělal poznámky, přibližně tři čtvrtě hodiny na všechny opět spatra postupně odpovídal. V jedné z nich se znovu dotkl tématu posuzování druhých a radil mladým lidem, aby se varovali dávání hodnotících přívlastků druhým lidem, protože tím ztrácíme ze zřetele skutečnost, že v každém našem bližním přebývá Pán Ježíš.

„Nikdy nedávejte adjektiva těm, o kterých mluvíte. Misijní poslání se plní s láskou a jakousi »umíněnou nadějí«, abych lidem přinášel pojmenované poselství bez přívlastků... Říká se tamten je narkoman či opilec... takový či onaký... Nikdy nedávejte lidem přívlastky. Přidělovat lidem přívlastky může pouze Bůh. Pouze Boží soud. A učiní tak. Na posledním soudu definitivně nad každým prohlásí: »Pojď požehnaný mého Otce... jdi pryč zlořečený.« Přívlastky dává On. Já mám přinášet lásku.“

Svoji promluvu pronášenou uvnitř baziliky směrem k otevřeným dveřím zakončil papež zmínkou o většině mladých lidí, která stála před bazilikou na poledním slunci:

„Sedíme si v chládku. Ale tam venku – slyšíte je (velký aplaus zvenčí) – ti dovedou udělat povyk? A odolávali tam slunci ve stoje. Zatleskejme jim! Viděl jsem je odtud. Všichni byli potichu a naslouchali a všechno sledovali. Ti mají odvalu a horizonty! A doufám, že vy všichni.“

První zastávkou odpoledního programu se stala janovská dětská nemocnice „Giannina Gaslini“. Krátce po třetí hodině zde Svatý otec pozdravil šest set hospitalizovaných dětí, jejich rodiče a ošetřující personál. Také tuto návštěvu již vykonali jeho předchůdci – Benedikt XVI. i Jan Pavel II. Nemocnice „Gaslini“ vznikla počátkem třicátých let minulého století a kromě léčby dětských patologií se věnuje také výzkumu na špičkové úrovni. Založil ji a veškerý majetek jí odkázal janovský průmyslník Gerolamo Gaslini na památku předčasně zemřelé dvanáctileté dcery Jany.

ad 4. Pastorační návštěva papeže Františka vyvrcholila slavením eucharistie. Liturgii sloužil spolu s místními biskupy na Kennedyho náměstí u břehu Ligurského moře za účasti 80 tisíc věřících. Papež kázal na texty z liturgie Nanebevstoupení Páně o moci, o které ujišťuje Ježíš svoje učedníky a která spočívá v tom, že *spojuje nebe a zemi*. V samotném závěru svojí homilie řekl:

„»Jděte« - říká nám také dnes Ježíš, který ve křtu udělil každému z nás moc zvěstovat. Jít do světa s Pánem proto patří ke křesťanské identitě. Neplatí to jenom pro kněze, sestry a zasvěcené osoby, ale pro všechny křesťany. Naší identitou je jít do světa s Pánem. Toto je naše identita. Křesťan není bez pohnutí, nýbrž je spolu s Pánem na cestě k druhým. Křesťan však není splašeně běžící sprinter nebo dobyvatel, který musí přijít před ostatními. Je poutníkem, misionářem, „slibným maratóncem“, který je umírněný, ale rozhodnutý jít, důvěřuje a zároveň je činný, kreativní, vždy však ohleduplný, podnikavý a otevřený, příčinnivý a solidární. Tímto stylem jdeme po cestách světa!

Jako pro první učedníky jsou místem našeho zvěstování cesty světa. Právě tam se Pán dnes chce dát poznat. Jako na počátku si přeje, aby zvěstování bylo neseno Jeho silou, nikoli silou tohoto světa, nýbrž ryzí a mírnou silou radostného svědectví. Toto je urgentní. Prosme Pána o milost, abychom nezkameněli v otázkách, které nejsou ústřední, nýbrž plně se odevzdali naléhavosti misijního poslání. Nechme řečnění druhým a fingované diskuse těm, kdo naslouchají pouze sobě, a konkrétně se přičiňujeme o obecné dobro a mír; dejme se všanc odvážně a s přesvědčením, že radostnější je dávat než dostávat (srov. Sk 20,35). Zmrtvýchvstalý a živý Pán ať se stále za nás přimlouvá, je silou našich kroků a odvahou našeho putování.“

Na závěr pastorační návštěvy Janova se konala nevěšdní, rodinná audience. Za papežem Františkem se totiž vypravilo sedmáct příbuzných z matčiny strany – v ligurské obci Teo se narodila papežova babička Maria Gogna, která spolu s rodinou emigrovala do Argentiny v roce 1887. Ve dvaceti letech se provdala za Francesca Sivoriho a roku 1911 se narodila jejich dcera Regina Maria, matka budoucího papeže. Právě janovský přístav, ve kterém papež zakončil svou návštěvu, tak byl němým svědkem lidských osudů, které vedly až na Petrův století.

28.5.2017

Papež: Církev existuje jedině kvůli zvěstování evangelia

Vatikán. Na Svatopetrském náměstí se dnes kolem poledne shromáždilo asi 10 tisíc lidí, aby si vyslechli pravidelnou promluvu papeže Františka před velikonoční mariánskou modlitbou *Regina Caeli*. Papež František mluvil o liturgické slavnosti, která se v Itálii a dalších zemích slaví tuto neděli.

„V této slavnosti Nanebevstoupení, když hledíme k nebi, kam Kristus vystoupil a usedl po Otcově pravici, upevněme svůj krok na této zemi, abychom s nadšením a odvahou pokračovali ve své cestě, svém poslání dosvědčovat a žít evangelium v každém prostředí. Jsme si však dobře vědomi, že to nezáleží především na našich silách, organizačních schopnostech a lidských zdrojích. Pouze světlem a silou Ducha svatého můžeme účinně plnit svoje poslání dávat druhým stále více poznávat a zakoušet Kristovu lásku a něhu.

Prosme Pannu Marii ať nám pomáhá rozjímat o nebeských dobrech, která nám slibuje Pán, abychom se stávali stále věrohodnějšími svědky Jeho Vzkříšení, pravého Života.“

PLNÉ ZNĚNÍ papežovy promluvy před *Regina Caeli* je [ZDE](#)

Po hlavní promluvě papež František obrátil pozornost k mezinárodnímu dění:

„Rád bych znovu vyjádřil svoji blízkost drahému bratrovi papeži Theodorovi II. (Tawadrosovi) a celému egyptskému lidu, který byl před dvěma dny postižen dalším skutkem krutého násilí. Oběťmi, včetně několika dětí, jsou věřící, kteří putovali do jedné svatyně, aby se tam modlili, a byli zavražděni poté,

kdy odmítli zapřít svoji křesťanskou víru. Pán ať tyto odvážně svědky, tyto mučedníky obdaří svým pokojem a obrátí srdce teroristů.

A modleme se také za oběti hrůzného atentátu z minulého pondělí v Manchesteru, kde bylo krutě zmařeno mnoho mladých lidských životů. Jsem nablízku příbuzným a všem, kdo oplakávají jejich smrt."

Potom papež František obrátil pozornost k Světovému dni sdělovacích prostředků, který připadá na tuto neděli a jehož motto tvoří slova proroka Izaiáše „Neboj se, vždyť jsem s tebou!“ (Iz 43,5):

„Společenské sdělovací prostředky umožňují sdílet a šířit zprávy okamžitě a podrobně. Tyto zprávy mohou být hezké či nepěkné, pravdivé či falešné. Modleme se, aby komunikace v každé svojí formě byla skutečně konstruktivní, sloužila pravdě, odmítala předsudky a šířila naději a důvěru v naší době.“

V samotném závěru vyjádřil Petrův nástupce svůj veliký dík Janovanům za vroucí přijetí, které mu připravili během sobotní pastorační návštěvy.

29.5.2017

Kardinál Müller o *Amoris laetitia*: neexistuje dvojí magisterium

Vatikán. Svatý otec chce pomoci lidem, kteří žijí v sekularizovaném světě a plně nerozumějí, co znamená křesťanský život, řekl kardinál Gerhard Müller k tématu pochybností ohledně interpretace posynodální apoštolské exhortace *Amoris laetitia*. V [rozhovoru pro americkou katolickou televizi EWTN](#) znovu potvrdil, že papež jako Petrův nástupce a Kristus náměstek nemůže hlásat učení, které je ve zjevném protikladu k Ježíšovým slovům. Papež a magisterium tato slova interpretují a učení o nerozlučnosti manželství je zcela jasné – zdůraznil kardinál Müller.

Podle prefekta Kongregace pro nauku víry Svatý otec chce vyjít vstříc dnešním lidem. Nechce před ně stavět alternativu: buď přijmete všechno nebo jste vyloučení. Chce, abychom všechny ty lidi, kteří nejsou spojeni s církví a mají jisté problémy, provázeli jako dobří pastýři k plnému přijetí křesťanského učení.

Kardinál Müller se vyjádřil také k proslavené poznámce pod čarou, kde papež mluví o „možnosti poskytnout případně svátostnou pomoc“ (srov. *Amoris laetitia*, č. 305, pozn. 351). Šéf vatikánského úřadu vysvětlil, že podmínkou přistoupení ke svátosti je obrácení a odhodlání k nápravě. To znamená, že tato poznámka se týká výlučně těch případů, kdy jsou penitenti odhodláni žít jako bratr a sestra – uvedl německý kardinál.

Poznamenal rovněž, že oddělování věrouky a pastorační opomíjení učení kvůli pastoračnímu není katolické. Projevuje se v tom kristologická hereze. Kristus jako Boží slovo i jako Dobrý pastýř je totiž jednou a tou samou osobou. Není možné oddělovat Ježíše Učitele od Ježíše Dobrého pastýře.

Jeden z dotazů se dotkl také problematické skutečnosti, že různé episkopáty interpretují *Amoris laetitia* po svém. Například němečtí a maltští biskupové otevřeně mluví o svátostech pro rozvedené bez požadavku změny života. Biskupové USA a Kanady jsou v této věci nejednotní. Kardinál Müller odpověděl, že není dobré, když se episkopáty pouštějí do oficiální interpretace papeže. „Máme papežský dokument, který je nutné číst v celém kontextu katolické tradice. Neexistují dvě magisteria: jedno papežovo a druhé biskupů. Je to chybné rozumování, které církvi škodí,“ řekl kardinál Müller.

Duch svatý chrání víru před ideologizací

Vatikán. Je zapotřebí nechat se Duchem svatým interpelovat, naučit se mu nejprve naslouchat a teprve potom přijímat rozhodnutí – kázal papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Pokud víra neuplatňuje duchovní rozlišování, stává se ideologickou, upozornil.

V posledním týdnu velikonočního období, které končí slavností Letnic, mluvil papež o Duchu svatém, který hýbe srdcem, inspiruje a budí emoce. Podnět si vzal z prvního čtení (Sk 19,1-8), které referuje o události, kterou označil za „Letnice Efezu“. Tamější obec, která měla víru, totiž nevěděla o existenci Ducha svatého. „Byli to dobří a věřící lidé – komentoval papež – ale neznali tento Otcův dar. Když na

ně Pavel vložil ruce, dostalo se jim Ducha svatého a mluvili neznámými jazyky. Duch svatý totiž hýbe srdcem, jak čteme v evangeliích. Nikodém, žena trpící krvotokem, Samaritánka, cizoložná žena – ty všechny pobízí právě Duch svatý, aby přistoupili k Ježíši. Jaké místo má Duch svatý v našem životě?“ – tázal se papež František.

„Jsem schopen Mu naslouchat? Jsem schopen prosit o inspiraci dříve než se rozhodnu nebo promluvíím či jednám? Anebo je moje srdce klidné, bez pohnutí: srdce strnulé? Některá srdce, pokud bychom je podrobili duchovní elektrokardiografii, by měla výstup zcela lineární, bez vzruchů. Také v evangeliích takoví existují. Pomysleme na učitele Zákona, kteří věřili v Boha, znali všechna přikázání, ale jejich srdce bylo uzavřené, bez pohnutí, nedali se zneklidnit.“

Ústřední pobídka dnešního Františkova kázání směřovala právě k potřebě nechat se zneklidnit, tedy interpelovat Duchem svatým, který umožňuje rozlišovat a chrání před ideologickou vírou.

„Nechat se zneklidnit Duchem svatým! Někdo může říci: »O tom jsem slyšel, otče, ale to je sentimentalismus«. Nikoli; může, ale nemá být. Pokud se ubíráš správnou cestou, není to sentimentalismus. Někdy pocítím ochotu něco učinit, navštívit nemocného, změnit život anebo s něčím přestat... Je třeba vnímat a rozlišovat. Rozlišovat, co cítím v srdci, protože Duch svatý je učitelem rozlišování. Člověk, který nemá v srdci tato hnutí a nerozpoznává, co se děje, je člověkem chladné a ideologické víry. Jeho víra je ideologická, to je celé.“

„V tom spočívá drama oněch učitelů Zákona, kteří nemohli Ježíše vystát. Proto je zapotřebí zpytovat, jaký je můj vztah k Duchu svatému,“ pokračoval Petrův nástupce.

„Prosím Jej, aby mne vedl cestou, kterou si mám každý den ve svém životě vybrat? Prosím, aby mi daroval milost rozlišovat dobré od méně dobrého? Dobro od zla se totiž rozpozná hned. Existuje však skryté zlo, které je menším dobrem, leč skrývá zlo. Prosím o tuto milost? Tuto otázku bych dnes rád zasel do vašich srdcí.“

Proto je třeba se ptát, zda máme srdce neklidné čili pohnuté Duchem svatým. V této souvislosti papež proto vybídnul, abychom si kladli otázku, zda „v případě, kdy pocítuji ochotu něco udělat, žádám Ducha svatého, aby mne inspiroval a řekl »ano« či »ne« anebo jen kalkulují ve své mysli.“ V Apokalypse apoštol Jan začíná výzvou k sedmi církvím – sedmi diecízím té doby – aby naslouchaly tomu, co praví Duch svatý. „Prosme také my o tuto milost naslouchat tomu, co Duch říká naší církvi, naší komunitě, naší farnosti, naší rodině a každému z nás; o milost naučit se této řeči naslouchání Duchu svatému“ – uzavíral papež František dnešní ranní kázání v kapli Domu sv. Marty.

Kázání z Domu sv. Marty

30.5.2017

O loučení biskupa

Vatikán. Pravý pastýř se dovede rozloučit se svou církví, protože ví, že není středem dějin, nýbrž svobodným člověkem, který sloužil bez kompromisů a nepřivlastňoval si stádcce – řekl papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Podnět ke svému kázání si vzal z prvního čtení (Sk 20,17-27), které popisuje Pavlův odchod z Efezu a jeho rozloučení s církevní obcí, kterou založil.

„Všichni pastýři se musí jednou loučit. Nadejde chvíle, kdy nám Pán řekne: pojd' jinam, jdi tam, jdi sem, přijď ke mně. Je to jeden z kroků, který musí pastýř udělat a na který je třeba se připravit, aby se rozloučil dobře a nikoli jenom napůl. Pastýř, který se neumí rozloučit, je pastýřem, který má nedobrý vztah ke stádcí, jeho vztah není očištěn Ježíšovým křížem.“

Pavel si k sobě zavolal všechny presbytery z Efezu a na této „kněžské poradě“ se s nimi rozloučil. Papež František poukázal na tři Apoštolovy postoje. Za prvé „Pavel prohlašuje, že tak nečiní z marnivosti a přiznává, že je hříšníkem. Jednoduše vypráví svůj životní příběh. Jedna z věcí, která dodává pastýři při loučení klid – vysvětloval papež – je vzpomínka, že jednal bez ústupků, neřídil církev pomocí kompromisů. Neustupoval, a k tomu je zapotřebí odvahy.

Za druhé. Pavel říká, že se vydává do Jeruzaléma, protože jej k tomu »nutí« Duch svatý, a neví, co jej tam potká. Poslouchá Ducha. Takový pastýř ví, že je na cestě.“

„Když vedl církev, činil tak bez kompromisů, nyní jej Duch žádá, aby se vydal na cestu, aniž by věděl, co se stane. A pokračuje, protože nemá nic svého, neučinil ze stádce svoje vlastnictví. Sloužil. »Bůh nyní chce, abych odešel. Co mě tam potká, nevím. Jen od města k městu mi Duch svatý dosvědčuje a říká, že mě čekají pouta a soužení«. Toto věděl. »Neodcházím do penze. Jdu jinam, abych sloužil jiným církvím.« Vždy se srdcem otevřeným Božímu hlasu. Toto zanechávám, uvidím, co po mně chce Pán. Nekompromisní pastýř je nyní pastýřem putujícím.“

Za třetí papež vysvětlil, proč si pastýř nepřivlastňuje stádce. »Můj život nemá vůbec pro mě cenu« říká Pavel. Nepovažuje se za střed dějin, velkých či malých, komentoval papež a citoval lidové úsloví: »Jaký život, takové umírání; jaký život, takové loučení«. A Pavel si počíná svobodně, bez ústupků; je na cestě. Takto se loučí pastýř.“

„S tímto krásným příkladem se modlíme za pastýře, za naše pastýře, faráře, biskupy, papeže, aby jejich život byl bez ústupků, životem na cestě, životem, ve kterém se nepovažují za střed dějin a naučí se tak loučení. Modleme se za naše pastýře.“

31.5.2017

P. Samir: islám potřebuje reformu

Řím. Masakr křesťanů v Egyptě znovu ukázal, že islám neodkladně potřebuje reformu, reinterpetaci svých zdrojů: Koránu a Hadíthů (zápisu činů a slov Mohameda) – říká P. Samir Khalil Samir, profesor islamologie z Papežského východního institutu. Připomíná, že i nejbystiálnější činy islamistů nacházejí ospravedlnění v kanonických pramenech islámu. Někteří muslimové si sice mohou myslet, že chladnokrevné vraždění koptských křesťanů včetně žen a dětí, je projevem barbarství. Nikdo však nemůže říci, že toto jednání není muslimské, protože by riskoval, že bude protirečit islámským textům.

Za tím, co se v Egyptě minulý týden stalo, stojí podle P. Samira také nejednoznačný postoj univerzity Al-Azhar. Zdá se totiž, že její velký imám hraje zvláštní hru se Západem a dokonce i s papežem. „Říká mi, že *islam* znamená pokoj (*salam*). To je ovšem lež – zdůrazňuje dále egyptský jezuita – protože slovo *islam* znamená podřízení se Bohu“. P. Samir opět připomněl, že před třemi lety egyptský prezident žádal Al-Azhar o reinterpetaci Koránu, o vnitřní „revoluci“ v islámu. Avšak nic se nezměnilo. Ani v jiných centrech islámu není vidět známky reformy. Naopak doslovné interpretace propagované státy jako je Saúdská Arábie a Katar, se utvrzují. Egyptský jezuita varuje, že pro Západ to nevěští nic dobrého. Pokud totiž islámské prameny nebudou reinterpetovány, islamistické násilí se bude nadále šířit, a Evropa se stane územím boje s nevěřícími. V těchto kategoriích dnes radikální islám vnímá nejen ateisty, ale také křesťany. Pro tzv. Islámský stát jsou jedni i druzí nevěřícími (*káfir*) a Korán pro ně nepředvídá žádnou toleranci. Buď se obrátí na islám nebo mají být zabiti – připomíná islamolog z Papežského východního institutu.